

Inimõiguseid mõtestades

Töötoa eesmärk on tutvustada ja arutleda inimõiguste olulisuse üle ning julgustada noori mõistma inimõiguste mõju igapäevaelule.

Õpiväljundid

- Mõistab inimõiguste põhimõisteid ja nende tähtsust ühiskonnas.
- Oskab nimetada erinevaid inimõigustega seonduvaid teemasid.
- On võimeline inimõiguste teemal arutlema ning esitama sel teemal oma arvamusi.
- Mõistab inimõiguste olulisust Eesti kontekstis ja suudab neid igapäevaeluga.

Ettevalmistus

- Tööta läbi lisamaterjalides olev informatsioon, et oskaksid töötoa käigus paremini noorte küsimustele ja tõstatuvatele teemadele reageerida.
- Valmista ette suur paber vms, kuhu saab nähtavalt kirja panna tänase töötoa reeglid. See on oluline, et noored tunneksid, et viibivad vaimselt turvalises keskkonnas.
- Informeeri osalejaid juba eelnevalt, et vajalik on kasutada internetti ning nutitelefoni. Kõigil noortel ei pruugi olla mobiilset internetti, seega võib vajalik olla, et kohapeal on wifi-võrk, mida osalejad kasutada saavad.
- Valmista ette tehnilised võimalused video vaatamiseks Youtube'i vahendusel. Vaja on arvutit, televiisorit või projektorit, kõlareid, HDMI vms kaablit ning toimivat internetiühendust. Testi eelnevalt, kas kõik toimib.
- Varu pabereid ja kirjutusvahendeid vastavalt osalejate arvule.
- Veendu, et noortel on võimalik rühmadena filmimiseks eralduda, nt liikuda mõnda teise ruumi.
- Loo Google Drive kaust (vms keskkond), kuhu osalised saavad oma videod üles laadida ning valmista ette, kuidas jagad nendega linki (nt QR-kood, lühendatud link vms).

Oluline meeldetuletus läbiviijale!

Hoolimata sinu enda hinnangutest teema suhtes, on töötoa eesmärk hariduslik ja arutlev. See tähendab, et on oluline noort mitte hukka mõista või maha teha ka siis kui tema hoiakud ja arvamused sinu omadest täielikult erinevad. Tugev vastandumine võib viia noore kaitsepositsiooni, mis takistab töötoa eesmärgi saavutamist!

Videoid tohid väljaspoole jagada vaid siis, kui sul on selleks videos osalevate noorte ning nende vanemate (alaealiste puhul) nõusolek. Ainult vanema nõusolekust ei piisa!

Sissejuhatus (10 minutit)

Tutvusta end ja teemat lühidalt. Selgita, et selle töötoa eesmärk on arutada faktidele toetudes selle üle, mis on kanepi mõjud, tarvitamise põhjused ning ka võimalikud tagajärjed. Rõhuta, et:

- Tegemist on turvalise ruumiga. Kiusamist, maha tegemist ei aktsepteerita.
- Ruumis räägitu ei lähe ruumist välja. St, rääkida võib töötoas õpitust, aga mitte kaaslaste räägitud nende enda või tuttavate isiklikest asjadest.

Paku noortele välja ka võimalus ise töötoa reegleid kokku leppida. Olulised kokkulepped pange kirja ja nähtavale kohale ruumis.

Sissejuhatav arutelu (15 minutit)

Selgita noortele, et hakkate vaatama koos videot "Inimõigused, võrdõiguslikkus ja võrdne kohtlemine", mis räägib inimõigustest Soome näitel. Palun neil video jooksul teha märkmeid, et saaksid vastata allolevatele küsimustele ning rõhuta, et neid märkmeid läheb edaspidi vaja.

1. Mis on inimõigused?
2. Mis teemad inimõiguste alla kuuluvad?
3. Miks on inimõigused olulised?

Sisuosa (60 minutit)

Jaga töötoas osalejad kolme gruppi ning anna igale grupile teemaks üks küsimus. (Kui osalejate arv on suur, võib olla mõistlik kuue grupi loomine nõnda, et iga küsimusega tegeleb kaks gruppi korraga.)

Esimese 10 minuti jooksul on nende ülesandeks oma märkmeid võrrelda ning panna kirja oma ühine vastus küsimusele.

Nüüd on rühmade ülesandeks 50 minuti jooksul teha oma teemat tutvustav video. Juhised kuva ekraanile või jaga prinditult.

Video juhend:

- Video peab olema 2-3 minutit pikk ning selgitama teistele noortele teemat huvitaval viisil. See tähendab, et lihtsalt teksti maha lugemisest ei piisa!
- Olge loovad! Kuidas tõmmata vaatajate tähelepanu ja keerulised asjad lihtsamini mõistetavaks teha?
- Teemale võib läheneda humoorikalt, nt sketši vormis, kuid oluline on märgata, et nali ei oleks kohatu või kellegi teise arvelt.
- Videos peab sisalduma info Eesti kohta. See tähendab, et ise peab infot internetist juurde otsima.
- Ka muidu võib kasutada interneti abi (nt Teeviit artiklit "[Mis on inimõigused?](#)"), kuid oluline on info anda edasi enda sõnadega.
- Selle filmimiseks sobib nutitelefon ning video võib kavandada selliselt, et seda poleks tarvis monteerida.
- Video tuleb üles laadida etteantud lingile.
- Videot ei jagata töötoa väliste inimestega (välja arvatud juhul, kui kõik sellega nõus on).

Kokkuvõte (15 minutit)

Vaadake videoid küsimuste esitamise järjekorras ning laske igal rühmal lühidalt rääkida, kuidas neil ülesande täitmine läks.

Pärast videote vaatamist arutlege ühises ringis:

- Mis on sinu arvamus inimõiguste tähtsuse kohta?
- Mida uut saidid osalejad töötoa käigus teada?
- Kas midagi muutus sinu enda arvamustes? Kui jah, mis?

Lisamaterjalid

[Mis on inimõigused?](#)

[Kas sinu inimõigused on kaitstud?](#)

[Inimõigused](#)

[Eesti.ee inimõigused](#)

[Mis on inimõigused](#)

[Inimõigused Eestis](#)

[Inimõiguste instituut](#)

[Kuidas erinevad populism ning inimõigused päris- ja digimaailmas?](#)

[Inimõigused, võrdõiguslikkus ja võrdne kohtlemine](#)

[Nihe inimõiguste kaitses: Julia Laffranque at TEDxTallinn](#)

[Heili Griffith: me peame rääkima noorsootööst ja inimõigustest](#)

[Kuidas inimõigustest tunnis rääkida?](#)

[Inimõiguste käsiraamat](#)

[Kuidas saavad lapsed ja noored osaleda otsuste tegemise protsessis Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil](#)